

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Atriis Ecclesiarvm. Cap. Vndecimvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

pract. qq. c. 35. post gl. in extrau. excrabilis. lo. 22. tit. 3. in princ. in verb.

dinersorum, & Innoc. in c. super his de accusat. & c.

DE ATRIIS ECCLESiarVM.

CAP. VNDECIMVM.

S V M M A R I V M.

1 **A**TRIVM quid sit, & quid significat.

2 Atriarj, & Atrienfes qui.

3 Atria, porticus, clausura antes fores ecclesie.

4 Atrium ecclesia denotat Christum.

5 Atria Domini sunt tria.

6 Atria edium canonicorum iudicio epi

scopi gubernanda sunt.

7 Atria ecclesia gaudent immunitate qua, & ecclesia.

8 Iudicia secularia non debent exerceri in atrijs, & domibus ecclesiarum.

9 Episcopus multa debet prohibere fieri in atrijs ipsarum ecclesiarum, n.

10.

1 **A**ntiquorum refert memoria quod cum amplæ edificabantur domus, locus relinquebatur, qui inter fores, & domos medius esset, & quod, & vestibulum aliqui dixerunt testatur Vergil. 2. Aeneid. dum dicit.

Vestibulum ante ipsum, primoq. in limine Pyrihus.

Exultat zelis, et luce coruscus Abena.

Vulgus vero atrium appellat. Aul. Gell in suis noctib. Attic. lib. 16. c. 5. eius superior pars clausa, anterior vero aperta, alio nomine dicitur porticus sicuti de templo Salomonis, lo. 10. c. ambulabat Iesus in templo in porticu Salomonis, vel pars ipsius domus, scilicet contigua. arg. c. si ciuitas. de sent.

2 exco. hb. 6. vbi oēs notant. inde sunt dicti Atriarj, qui Atria custodiunt, i. r. & caupones. ff. naut. caup. stab. cū gl. & Atrienfes, qui curias magnatū sequuntur, ex humaniorū literarū professoribus, sed melius domini negotia procurantes, & seruis alimenta di

uidere esse solitos, ex atrio dicuntur, in quo sportule, & cibaria distribuuntur ex rescripto Alpheni in. l. in lege, circa med. vbi Alci. ff. de ver. sign. nō tñ est de essentia domus, quæ sine consistere potest, cum ex solo, pariete, & tecto sufficit, ex philosopho, ex l. ciuili, ex solo, & superficie. ff. de sol. l. qui res, §. aream. Aff. decis. 392. Rex Ferdinandus, ru. 12. vers. nam ad hoc.

3 † Atria proprie in nostris terminis dicuntur porticus, seu clausura ante ecclesias, nam per medium ipsorum intramus ad ecclesias ipsas (militantem in quā ecclesiā, & postea triumphantem: ex quo cecinit Dauid. Pl. 64. Domine quis habitabit in atrijs tuis,) & hodie non inuenimus ecclesias antiquas, vbi cumq. sitas, de maioribus maxime, in quibus atria designata nō cognoscamus, etiam q̄ sint extra ciuitates, quæ in multis locis primum maiori poterantur magnitudine, & latitudine, vt inde post modum episcoporum cura sit reducere, & vnire,

ex simili decreto Concil. Trid. sess. 21
de reform. cap. 7. vbi tex. dicit ex tem
4 porum injuria. † Potest item atrium
designare Christum, per quem intrat
in illam cælestem Hierusalem,
quia nemo venit ad patrem, nisi, qui
nouit filium. Matth. cap. 11. quod itē
de gloriosa Virgine Maria dicere
possumus, cum per ipsam gratias ha-
beamus a Deo nostro, nos Mariam
inuocamus, ipsa dulcissimum filium,
filius patrem. S. Bernar. in ser. de eius
natiuit. quia humani generis est con-
solatrix pro salute fidelium, qui deli-
ctorum onere grauantur, sedula ora-
trix, & peruigil ad Regem, quem ge-
nuit, intercedit, in extrau. 1. Sixti IV.
Pont. Max. in prin. de reliq. & vener.
sanct. ad propositum plura sunt, seu
esse poterūt atria in ecclesia, vt quan-
doq. tria designata viderimus, sicuti
probatica piscina quinque porticus
5 habebat, de qua. Io. c. 5. † Dicit tamen
Florent. in prima. tit. 4. c. 7. §. 5. quod
atria Domini sunt tria, in quibus vo-
luntas electorum elegit habitare, pri-
mum est sui humiliatio, secundum
Dei contemplatio, tertium aduersi
toleratio. de primo, Pl. 83. elegi abie-
ctus esse in domo Dei, de contempla-
tione ait Do. Luc. c. 10. Maria opti-
mam partem elegit, quæ non aufer-
tur ab ea. de tolerantia aduersorum,
exemplum maximum, & memorabi-
le præstant Machabei, qui magis ele-
gerunt mori, varijs tormētis conquis-
sati, quā illicitis cibis coinquinari
contra eorum legem. i. Machab. c. 1.
6 † Item sunt & atria ædium canonicorum:
de quibus dicitur in Conc. pro-
uinc. Mediolanen. maximi Card. Bor-
romei 2. par. titu. de edib. can. fol. 74.
eorum atrium vbi claudi potest, vna

clauē concludatur, iudicioque epi-
scopi statuatur, quæ hora claudij vel
aperiri debeat atrij ianua, de secula-
ribus canonicis in his partibus non
sunt, quia a principio non sic funda-
tæ ecclesiæ fuerunt, bonum esset vti-
que, vbi status reformari potest, vt
ad antiquam viuendi normam cano-
nici ducerentur, quia maior esset fre-
quentatio cultus diuini † Atria igitur
& porticus ecclesiæ faciat episcopus
gaudere eadem immunitate, qua ec-
clesia gaudet, cap. si quis in atrio, &
cap. si quis contumax. 17. quæst. 4.
ideo arcenda sunt ab ipsis omnia
prophana, cum eadem immunitas sit
conseruanda, per quod fuit iudica-
tum, & bene, confugientem ad ec-
clesiam, & captum in atrio, fuisse libe-
randum per consimilem immunitatem,
& illos absolutionem petere de-
buisse, quamuis multum dubitatum
fuerit in modo absolutionis, propter
diuersitatem personarum: nec in eis
atriis vllō modo exercenda sunt iu-
dicia secularia, & strepitus ipsorum.
8 † Quæ neque possunt in domibus ec-
clesiarum exerceri, cap. 1. & cap. cum
ecclesia, de immuni. eccl. dom. Pavi.
de visit. prima parte, q. 7. quod, & at-
tendendum est, cum multi ad hunc
effectum locent ipsas domos, & ali-
qui domini, seu barones terrarum, e-
tiam inuitis rectoribus accipiunt, &
dictum refert Cassan. in consuetud.
Burg. rubr. prima, §. quinto, num. 117.
117. fol. 55. si tamen domus ipsæ ec-
clesiarum, non sunt eis contigæ sed
in alio loco, & in alia vicinia potest
tolerari, cum certo modo possint
dici prophane, non enim immunitas
ecclesiæ transit in ipsum locum, vt si
domus relinquatur ab ecclesia, velit
tali

ali gaudere priuilegio: (secus in domibus episcoporum, quæ licet non sint coniunctæ ecclesiis, etiam dicuntur sacræ, circa libertates 17. quæst. 4. cap. id constituimus. Nauar. in Manual. cap. 25. num. 18. † Sed quando sunt annexæ, episcopus non debet permittere in eis fieri concilia, seu parlamenta populorum, vel vniuersitatum, vel aliorum conuenticulas, grauitè exagerando, cum sit maximus abusus tolerare. Prohibeantur mercatus, nundinæ, negociationes, actusq. laicorum, venditiones candelarum, esculentorum, poculentorum omnino vsus tollatur, deficiantur mensæ nummulariorum, tarallorūq. neque bestiis vllum accessum patere permittatur: hæc omnia eiecit ipse

dominus a Templo. Matth. cap. 21. cum dixit, domus mea, domus orationis vocabitur, vos autem fecistis speculam latronum, quæ fieri non possunt sine clamore, & strepitu, ideo sunt arcenda, quod, & ordinatum est in Conc. Tri. sess. 22. de obser. & euit. in celebr. Miss. §. ab ecclesiis.

† Et si ecclesia in sua fundatione habuit atrium designatum, inquiretur si ad præsens potitur, neue sit ab aliis occupatum, claudiq. omnino faciat, fenestras vicinorum, ex quibus ad ipsas ecclesias aspectus haberi potest, secundum ordinationem Pii V. Pont. Max. publicatam in Anno Domini 1566. incip. vniuersis. Primo sui Pontific. &c.

DE COEMETERIIS

Ecclesiarum.

CAP. DVODECIMVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **C**oemeterium quando fuit inuentum: & unde dicitur. nu. 2.
- 3 **C**oemeterium habuit initium ab Abrahâ.
- 4 **C**oemeterium cui Ecclesia concedatur. Et ubi debet esse in ecclesia, nu. 5. Et quare benedicatur. nu. 6.
- 7 **C**oemeterium gaudet immunitate, vt Ecclesia.
- 8 **C**oemeterium polluitur per Ecclesiam pollutam.
- 9 **S**epultura tempore interdicti an detur in coemeterio.
- 10 **E**piscopus qua providere debet in coemeterijs.